

Fehér Dániel

Fehér Dániel erdőmérnök, mikrobiológus, növényfiziológus, botanikus, talajbiológus 1890. október 27-én, a Győr-megyei Tekepusztán (Mórichida), egy molnárcsaládban látta meg a napvilágot.

Középiskolai tanulmányait a budapesti Barcsai-utcai gimnáziumban végezte (ahol tanítványa volt Simonkai Lajosnak, a kor egyik jelentős botanikusának). A selmecebányai Bányászati és Erdészeti Főiskola erdészeti fakultásán 1921-ben fejezte be tanulmányait. Már 1918-ban a Növénytan Intézetben tanársegéd, majd 1919-ben ösztöndíjas volt Bécsben, ahol növénytan-vegytan tárgyakból doktorátust szerzett. Elsősorban Richard Wettstein-nél tanult, akinek rendszere szerint ültette később a soproni Botanikus Kertben (1923-tól) a fás növényeket. Doktorátusának megszerzése után 1922-ben egyetemi adjunktus, a Sorbonnon doktorált és később Budapesti Műszaki Egyetemen tanított. A 1924-től a Növénytan tanszéken folytak a növényélettani és talajélettani kutatások. 1926-ban egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. Oktatott és kutatott, e mellett, 1924-1930 között a főiskolai könyvtárat is igazgatta. Fontos szerepet töltött be a selmeci műemlékkönyvtár megmentésében. Második dékánusa idején (1949-1951) először arra kényszerítették, hogy mint dékán, zárja ki az egyetem Erdőmérnöki Karáról azt a 41 selmeci hagyományokat ápoló hallgatót, akik világnézeti és politikai tekintetben osztályidegennek számítottak. Majd Fehér Dánielt is megfosztották katedrájától, több tanártársával együtt. A Magyar Tudományos Akadémia Talajbiológiai Osztályára került, ahol a magyar mikrobiológia új nemzedékét nevelte ki.

Pályájának 37 éve alatt bejárta fél Európát, elsősorban Skandináviát, előadott a bázeli és a zürichi egyetemeken, elsőnek szervezett francia-magyar sivatagi expedíciót a Szaharába. Elismerései jelentősek: a Finn Tudományos Akadémia tagjává választották, 1954-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lett. Számos szakkönyve jelent meg, egyetemi tankönyveket írt. Munkásságának középpontjában két évtizeden át a hazai erdőtalajok biológiai vizsgálata állt, amelyeket a negyvenes években a mezőgazdasági talajokra is kiterjesztett. Számos kísérlet-sorozatot végzett a talajok sokféle vizsgálata során. Talajbiológia című munkája élete fő műve, amely igen fontos szakirodalmi jelentőségű alkotás. A modern talajbiológusa világhírű tudósa volt. Fehér Dániel 1955. február 16-án hunyt el, A Szent Mihály temetőben nyugszik. Emlékét őrzi a Botanikus Kertben mellszobra, Görbehalom előtt a forrás és pihenő. Sopronban utcát neveztek el róla 1987-ben, a piac mögött épült mini-lakótelep egyik utcáját.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint, 1999. p. 142.

Bartha Dénes (szerk.): A növénytan oktatásának kétszáz éve (1808-2008): Selmec – Sopron. Budapest: OEE (Országos Erdészeti Egyesület) Erdészettörténeti Szakosztály, 2008. (Erdészettörténeti közlemények, 08663181 ; 75.)

Szepesváry Pál: Fehér professzor sugarai In: Természet Világa 138. évf. (2007). 1. sz. p. 42-44.

Mestereink. Ilyennek láttuk őket Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, 2000. p. 30-36.

Varga Lajos: Fehér Dániel (1890–1955). In: Soproni szemle 9. évf. 3-4. sz. (1955). p. 152-157.

Csapody István (1955): Búcsúbeszéd dr. Fehér Dániel (1890-1955) ravatalánál. – Erdőmérnöki Főiskola Közleményei, p. 10-11.

Bíró Borbála: Kecskés Mihály: Fehér Dániel. (A múlt magyar tudósai). Bp., 1983. AT. 33, 1984 (1986). p. 637–638.

Internet:

Csapody István, Bartha Dénes: Fehér Dániel (1890-1955) élete és munkássága. (Erdésznagyjaink Arcképcsarnoka 14.) Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, 2000. Hozzáférés: http://www.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/emk/novenytan/novenytan/kiadvanyok/erdesznagyjaink/Feher_Daniel_elete_es_munkassaga.pdf Letöltés: 2017. 02. 10.

Történelmi utcanevjegyzék: Fehér Dániel utca. Hozzáférés:

<https://harsjozsef.hu/utcanevok/feher-daniel-utca> Letöltés: 2017. 02. 10.